

II. správa SNB
analytický odbor

Č.j.: CB-0077/249/03-89

V Praze dne 13. 11. 1989

PŘÍSNE TAJNÉ

Výtisk č. : 2.
Přílohy : 3/11

Denní situační zpráva č. 249/89 ze dne 13. 11. 1989.

K bodu 2a) : č. 1, 2

K bodu 2b) : č. 3.

K bodu 3) : f

K bodu 4) : f

Vyhodoveno 6x :

č. - 081 uos

č. 2 - doho

č. 3 - I. p. ~~Zničeno~~

č. 4 - pms

č. 5 - ~~pms~~ ~~Zničeno~~

č. 6 - s. ~~Zničeno~~

Náčelník II. správy SNB
plk. PhDr. Karel VYKYPĚL

ZRUŠEN STUPEŇ UTAJENÍ	[Circular stamp with number 10]	
- 8. VIII 95	DNE	PODPIS <i>Cerec</i>
K. bodu 22		

Výtisk č. 1
Počet listů: 2

Rozgřebovník č. 1

Velvyslanec rady zú USA v Praze Theodore RUSSELL se k současné situaci v SSSR vyjádřil, že největším nepřítelem GORBAČOVA a celé přestavby je "kasta aparátčíků", kteří jsou brzdou každého rozumného počinu a prosazují své zájmy, zájmy své lenosti a pohodlnosti, své neomalenosti a chamečnosti, před vším. RYŽKOV i GORBAČOV se zdají bezmocní proti této obrovské síle a neudělají-li rázný a rozhodný krok přes jejich hlavy, odpadnou a na celé desetiletí upadne opět SSSR do nové vlny stalinismu, možná brutálnějšího než kdysi. Podle RUSSELLA by to byl naprostý konec SSSR jako velmoci i jako hospodářské jednotky vůbec a znamenalo by to nakonec rozpad SSSR na řadu drobných samostatných států a státečků.

RUSSELL dále řekl, že GORBAČOVova reforma se dostává do krizové polohy, protože "vše dělá polovičatě a snaží se zachránit nezachranitelné, t.j. pozici komunistické strany a přitom provést hospodářské ozdravění". Z těchto důvodů se GORBAČOV musel zákonitě dostat do stavu, kdy vše nesvěduje spíše hospodářskému zhroucení než nějakému ozdravění. Podle RUSSELLA bude pravděpodobně jedním z hlavních bodů jednání BUSHE s GORBAČOVEM otázka jak mu pomoci přežít, jeho reformu zachránit a podepřít.

RUSSELL se v rozhovoru velmi skepticky vyjadřoval k ny-
nějšímu postavení s. GORBAČOVA v SSSR a vyjadřoval názory,
že "jeho hvězda neodvratně slábne". Podle RUSSELLA však ve
vzduchu nebezpečí, že marxisticko-leninští fanatici se sna-
ží prosadit takový postoj, že vůbec není důležitá životní
úroveň sovětských lidí, že vůbec není důležitá hospodářská
a finanční síla sovětského státu, ale že důležité je jedině
a pouze, aby marxismus-leninismus přežil a nebyl narušen
jakýmkoli reformami.

Poznatek byl získán dne 8.11.1989 Přamenem č. 1, je
hodnocen jako seriozní a lze jej využít v informačním toku
FMV.

Jedou realizována opatření k získání dalších poznatků o
názorech a postojech USA diplomatů.

. odd.

ARCHIV BEZPEČNOSTI
Zrušen stupň utajení (svazku) dnem 1. 1. 2008 podle usanovení S 157 ods. 2 vložky 1505 sb.

K_bodu_29

výtisk č.: 1

počet listů: 3

Bogdákovník č. 1

V době od 11. - 14.10.1989 byl v Československu William DOBSON, náměstek kontrolora evropského oddělení British Council /Britské rady/. Cílem jeho služební cesty bylo seznámení se s činností kulturního oddělení /pobočky Britské rady/ v Praze a získání podkladů od kulturního ataše ZÚ V. Británie a Praze - pracovníka British Council Jamese POTTSE, pro připravované jednání týkající se nového Programu kulturních, školských a vědeckých výměn mezi vládou ČSSR a V. Británie a Severního Irska.

Jednání mezi čs. a britskou komisi, jejímž členem bude i DOBSON bude zahájeno v Praze dne 10.12.1989 a potrvá čtyři dny. Platnost dosavadního Programu, který byl uzavřen na období dvou let vyprší 31. března 1990.

Dle DOBSONa "Londýn" přidělil pražské pobočce Britské rady částku 150 000,- Lstg na zřízení odpovídajících prostor střediska Britské rady, 75 000 Lstg na rozšíření pracovních míst: - pro britského asistenta, který by zabezpečoval, metodicky řídil výuku angličtiny na školách v ČSSR, speciální kurzy angličtiny např. pro lékaře, řízení hospodářství atd., a řídil britské jazykové lektory, kterých v ČSSR v současné době působí devět,

ARCHIV
Zrušení stupňů utajení

- čs. asistentky pro sekretářku asistenta kulturního ataše,
- bezpečnostního úředníka - pomocníka v šatně, pro čs. zaměstnance na poloviční pracovní úvazek.

Jedním z hlavních bodů nadcházejících jednání bude snažba Britů dosáhnout povolení opětovného zřízení samostatného střediska British Council v Praze s ponecháním diplomatického statutu, minimálně pro dva britské zaměstnance.

Na základě podkladů od kulturního ataše POTTSE se britské straně bude snažit o změnu ustanovení článku 5 - "výměna lektorů" "Programu", kdy se naší straně budou požadovat:

- odpovídající ubytování britských lektorů (nespokojenost s ubytováním lektora v Banské Bystrici),
- prodloužení pobytu lektorů v ČSSR ze dvou na tři roky s možností udělení vícenásobných viz,
- udělení oprávnění lektorům, aby osobně rozhodovali o, pro britskou stranu vhodných, čsl. kandidátech na stáže a stipendia ve V. Británii,
- prosazení dalšího lektora na katedru jazyků VŠE v Plzni.

DOBSON dále uvedl, že British Council se v následujícím období bude zaměřovat na následující oblasti života v ČSSR:

- výuku anglického jazyka na všech stupních našich škol. Za této účelem prosazuje vydání nové moderní učebnice angličtiny pro základní a střední školy s možností prodeje dalších anglických učebnic prostřednictvím tuzexu,
- literatury, umění, medicíny, vysoké školy, životní prostředí,
- fyzické čsl. ekonomiky, kdy DOBSON prohlásil, že se jedná o nový, ale prioritní úkol.

Poznatky byly získány dne 26. 10. 1989 Pramenem č. 1, jsou
hodnoceny jako seriozní a lze je využít v informačním toku FMV.

Jsou realizována opatření k získání dalších poznatků k bo-
dům jednání k novému "Programu" a tzv. škole manažerů.

] . odd.

ARCHIV BEZPEČNOSTNÍCH
Zrušen stupň utajení (svazku) dnem 1. 1. 2008 podle ustanovení § 157 odst. 3 zákona č. 412/2005 Sb.

ZRUŠEN STUPNÍ UTAJENÍ	10	
- 8. VII 95	Uveze	
DNE	PODPIS	

Výtisk č.: 1.
Počet listů: 6

K. bodu 2b

Rozdělovník č. 1

Dne 6.11. 1989 na schůzce užšího vedení ČSDI informoval Emanuel MANDLER, že se nepodařilo vytvořit tzv. koordinační výbor a to především z důvodu odmítavého stanoviska Václava HAVLA a HOSu a jediným "spojencem" ČSDI v této snaze zůstala OBRODA. Vzhledem k tomu, Emanuel MANDLER rozhodl, že je čas přeměny ČSDI v nezávislou politickou stranu. Za tímto účelem vypracoval a předložil užšímu vedení DI koncept programových požadavků tzv. nezávislé politické strany "Československá demokratická iniciativa". Spolu s tímto programem předložil i koncept dopisu ministrovi vnitra ČSSR, ve kterém je uvedeno rozhodnutí předsednictva ČSDI požádat státní orgány o registraci jako nezávislé politické strany pod názvem "Československá demokratická iniciativa". Zejména k programu byly vysloveny některé drobné připomínky jako např. k otázce sídla strany, její působnosti apod. V tomto smyslu bude program doplněn do konečné podoby. Současně Emanuel MANDLER dopracuje návrh organizační struktury této politické strany s rozdělením na kraje, okresy apod. V témto směru však zatím není jasné stanovisko, neboť Radomír MALÝ z Brna, který představuje jak Jihomoravskou ČSDI, tak i křesťanskou unii pro lidská práva vyslovil požadavek, aby případné rozdělení ČSDI bylo organizováno tzv. zemským principem např. vytvoření Moravsko-slezské zemské organizace a obdobně v Čechách s projevy samostatnosti a nezávislosti a respektováním pouze nejužšího vedení ČSDI.

V průběhu 8. a 9. 11. 1989 seznámil Emanuel MANDLER některé aktivisty ČSDI z krajů /ZIMA, PCDZIMEK, BARTOŠKOVÁ a další/ s programovými požadavky politické strany a rozhodl, že v následujících dnech budou s těmito záměry postupně seznamováni další aktivisté ČSDI z krajů. Většina členů ČSDI vyjádřila s tímto postupem souhlas, pouze dr. BARTOŠKOVÁ z Východočeského kraje vyjádřila určité výhrady a to především v tom směru, že se celá věc zdá uspěchaná a bylo by ji nutno hlouběji prodiskutovat. Emanuel MANDLER je však toho názoru, že toto negativní stánovisko zastává pouze Východočeský kraj a přesněji řečeno osoby z Pardubic a Hradce Králové a v případě potřeby je bude nutno nahradit jinými osobami. Nemá důvod na celé věci nic měnit, a proto také rozhodl o zveřejnění těchto návrhů v západních sdělovacích prostředcích, především v RSE. Současně rozhodl, že návrh programových požadavků bude zaslán na ústřední orgány a instituce a čs. sdělovací prostředky.

Poznatek byl získán dne 10.11.1989 Pramenem č. 1, je hodnocen jako seriozní a lze jej využít v informačním toku FMV.

Jsou realizována opatření zaměřená k získání dalších informací o činnosti a záměrech vedent ČSDI.

10. cdb.

P. T.
 František Kincl,
 ministr vnitra ČSSR
Praha

V Praze dne ...

Vážený pane ministře,

vzhledem k tomu, že naše hnutí si vytáhlo jako hlavní cíl práci k překonání současné hluboké krize československé společnosti a že pocítuje naléhavou potřebu vytvořit za současných kritických okolností pro takovou práci nezbytné podmínky, rozhodlo s předsednictvem ČsDI požádat státní orgány o registraci hnutí jako nezávislá politická strana s názvem Československá demokratická iniciativa. ~~xxxxxxxxxx~~ Program strany, její organizační zásady a personální složení předsednictva přikládáme v příloze.

Jelikož současná československá zákonná norma /zákon č. 68/51/ nezná jinou existenci politických stran než v rámci Národní fronty a Národní fronta neumožňuje nezávislost, popřípadě opozičnost politické organizace, adresujeme žádost o registraci nezávislé politické strany ČsDI přímo Vám. Odvoláváme se při tom na práva, které československým občanům poskytuje československý právní řád. Jde především o jeho součást, Mezinárodní pakt o občanských a politických právech, jmenovitě článek 18 /svobody myšlení, výry a náboženství/, čl. 19 /svoboda projevu/, čl. 21 /právo na shromažďování/ a zvláště článek 21 /svoboda sdružování/ a 25 /právo podílet se na vedení veřejných záležitostí/; dále pak o Závěrečný dokument vídeňské následné schůzky KBSE, zvl. o článek 26 principů. Tento článek stanoví právo jednotlivých osob napomáhat plnění ustanovení dokumentu KBSE - což je jedním z hlavních záměrů s cílem ČsDI - a "sdružovat se za tímto účelem s jinými".

Věříme, že vláda ČSSR bude vůči nám postupovat ~~xxxxxxxxx~~ podle v pořadí následujícího ustanovení téhož článku, který ji vzhledem k osobám, institucím a organizacím podporujícím dokumenty KBSE stanoví m. j. povinnost "odstranovat, kde existují, zákonodárné a správní překážky, jež jsou nešlužitelné s ustanoveními KBSE.

Naše hnutí přivítá, budou-li slučné překážky co nejdříve odstraněny a naše strana jako taková zaregistrovánka. Než se tak stane, bude Československá demokratická iniciativa působit jako nezávislá a neformální politická strana vznášející nárok na uskutečňování všech funkcí, které politické straně přísluší, vyjma povinného placení členských příspěvků.

Za předsednictvo ČsDI

ARCHIV BEZPEČNOSTNÍCH
Zrušen stupň utajení (svazku) dnem 1. 1. 2008 podle ustanovení § 157 odst. 3 zák. č. 412/2005 Sb.

Programové požadavky ~~nakládání~~ nezávislé politické strany
 Československá demokratická iniciativa

Československá demokratická iniciativa se ustavila a zahájila činnost zejména proto, aby přispěla k řešení hluboké morální, politické a hospodářské krize, kterou v současné době prochází československá společnost a její stát. Tato krize vznikla a prohlubovala se v důsledku potlačení lidských práv, zrušení demokratického systému a přeměny tržního hospodářství v direktivní hospodářský systém s centrálním plánováním a státním monopolem. Její řešení spočívá v zajištění občanských svobod a lidských práv, v postupném nahrazení autoritativního systému systémem demokratickým a přechodem k svobodnému tržnímu hospodářství. Aby se tak stalo, je třeba překonat celospolečenskou krizi v oblastech morální a politické, tak v oblasti hospodářské.

I Morální krize vede k ztrátě životní orientace jednotlivce a k tragickému zeslabení národního vědomí. Aktivizace obojího vyžaduje překonat společenské klíma poznamenané bezprávním a nesvobodou. Československá demokratická iniciativa požaduje

okamžité přijetí dočasných zákonů, které až do doby, než vstoupí v platnost ~~nakládání~~ demokratická ústava zajistí

- svobodu náboženství, názoru a projevu
- svobodu sdružování a shromažďování
- svobodu pohybu a cestování

Za týmž účelem ČsDI žádá

přijetí zákonů a dalších opatření, která s okamžitou platností omezí početnost a sílu ozbrojených složek, zejména policie, uskuteční zkrácení vojenské prezenční služby a zavedení náhradní civilní služby.

Všechna předchozí opatření předpokládají amnestii pro všechny politické vězně a pro přečiny motivované politicky.

II. Krise politická a ústavně právní vychází z umělého a radikálního omezení suverenity ČSSR. Pro její překonání je nejprve třeba, aby československé správní a zastupitelské orgány odmítly ozbrojený zásah armád pěti států Varšavské smlouvy 21. srpna 1968 a všechny jeho následky.

Tento požadavek tedy zároveň obsahuje zásadní námitku proti

legitimite nynějších státních správních a zastupitelských orgánů všech stupňů. Tyto orgány jsou složeny nikoli z volených zástupců lidu, nýbrž z úředníků dosazených z vůle nomenklatury.

Československá demokratická iniciativa žádá,

aby k 1. 2. 1990 byla zvláštní ~~ústavním~~ ~~zákonem~~ ~~ukončena činnost FS ČS~~ a aby k témuž datu byly provedeny demokratické volby do přechodného zastupitelského shoru, pověřeného:

- vytvořením výlady občanského soužití
- vypracováním demokratické ~~ústavy~~ ústavy ČSSR
- ~~pro~~ přijetím zákona o svobodných volbách do zastupitelských orgánů všech stupňů.

III. Progresívni krize postihuje všechny oblasti našeho života související s hospodářstvím - od jeho řízení až po výrobu, spotřebu a životní úroveň. Zajištění nezbytných potřeb československé společnosti pro budoucnost předpokládá, aby vláda občanského soužití vypracovala odborné programy:

- 1. pro přechod k tržnímu hospodářství bez direktivního řízení, ~~a~~ centrálního plánování a státního monopolu na vlastnictví výrobních prostředků - ~~a~~ ústavně zajištěným soukromým a družstevním vlastnictvím a se zabezpečením svobodných hospodářských vztahů k zahraničí;
pro
- 2. ~~záchrana nejohrozenějších částí životního prostředí a přírody~~ a pro celkové ozdravění životního prostředí;
- 3 sociální ~~ch~~ opatření, která bude ^ucelit nepříznivý důsledek strukturních změn, přestavby cen a uvolnění hospodářského života;
- 4. ~~a~~ pro zajištění spotřebitelských a odborových svobod včetně povzbuzení oblasti služeb;
- pro program na podstané zlepšení národního zdraví a pro základní zkvalitnění československého zdravotnictví.

Československá demokratická iniciativa je si vědoma toho, že předložené programové požadavky nemůže prosadit sama. Hodlá za tím účelem spolupracovat s nezávislými ~~a~~ politickými skupinami, ~~a~~ s dalšími občanskými aktivitami, jakož i s jednotlivci a aktivitami v oficiálních institucích a strukturách, pokud tyto aktivity a jednotlivci budou mít o takovou spolupráci zájem.